

Skogsstyrelsens föreskrifter om produktion för saluföring, saluföring samt införsel för saluföring av skogsodlingsmaterial

SKSFS 2002:2

Utkom från trycket
den 20 december 2002

beslutade den 12 december 2002

Sakord: Skogsvård

Skogsstyrelsen föreskriver med stöd av 7 och 32 a §§ skogsvårdslagen (1979:429) samt 8, 10, och 10 a §§ skogsvårdsförordningen (1993:1096) följande;

1 kap. Inledning

1 §¹ Dessa föreskrifter avser tillämpningen av 7 § skogsvårdslagen (1979:429) samt 8, 10 och 10 a §§ skogsvårdsförordningen (1993:1096).

2 § Föreskrifterna gäller de träarter och artificiella hybrider som anges i bilaga 1.

3 § Föreskrifterna gäller inte för skogsodlingsmaterial som är ämnat för export eller återexport till land utanför Europeiska unionen.

2 kap. Definitioner

1 § Nedan angivna begrepp skall vid tillämpningen av dessa föreskrifter ha den betydelse som anges i anslutning till varje begrepp.

2 § Med skogsodlingsmaterial avses följande slag av odlingsmaterial,

1. fröenheter, varmed avses kottar, fruktställningar, frukter och frön avsedda för produktion av plantor,
2. växtdelar, samt
3. plantor,

om materialet är avsett för anläggning av skog.

¹ Jfr rådets direktiv 1999/105/EG av den 22 december 1999 om saluföring av skogsodlingsmaterial (EGT L 11/2000, 15.1.2000 s. 17, Celex3 1999L0105)

3 § Med

1. frötäktssområde avses träd inom ett område varifrån frö samlas in, med
2. frötäktsbestånd avses en avgränsad trädpopulation av tillräckligt homogen sammansättning, med
3. fröplantage avses en plantering som består av utvalda kloner eller familjer som är isolerad eller sköts på ett sådant sätt att pollinering från yttre källor förhindras eller minskas och så att fröproduktionen blir stor och regelbunden och fröna lätta att skörda, med
4. föräldraträd till en familj avses träd som används för att producera avkomma genom kontrollerad eller fri pollinering av honblommorna hos en känd trädindivid med hjälp av pollen från en annan individ (helsyskon) eller från flera kända eller okända individer (halvsyskon), med
5. klon avses ett antal individer (rameter) som producerats från en och samma ursprungsindivid (ortet) genom vegetativ förökning, t.ex. genom sticklingar, mikroförökning, ympar, avläggare eller delning och med
6. klonblandning avses en blandning av identifierade kloner i bestämda proportioner.

4 § Med

1. autoktont frötäktsbestånd eller frötäktssområde avses ett område som kontinuerligt har förnygrats genom naturlig förnygring eller på konstgjord väg från odlingsmaterial som har samlats in från samma frötäktsbestånd eller frötäktssområde eller från intelligande autoktont frötäktsbestånd eller frötäktssområden och med
2. ortseget frötäktsbestånd eller frötäktssområde avses ett autoktont frötäktsbestånd eller frötäktssområde eller ett frötäktsbestånd eller frötäktssområde som producerats på konstgjord väg från frö som kommer från samma härkomstområde.

5 § Med ursprung avses

1. för auktona frötäktsbestånd och frötäktssområden den plats där träden växer, samt
2. för andra frötäktssområden och frötäktsbestånd den plats från vilken fröna eller plantorna ursprungligen infördes. Detta ursprung kan vara okänt.

6 § Med härkomst avses den plats där ett trädbestånd växer.

7 § Med härkomstområde för arter eller underarter avses ett område eller ett antal områden, i förekommande fall avgränsade med beaktande av de rådande höjdskillnaderna, som uppvisar tillräckligt likartade

ekologiska förhållanden och som innehåller frötäktsbestånd eller frötäktsområden med liknande fenotypiska eller genetiska egenskaper.

8 § Med produktion avses alla stadier i framställningen av fröenheter, omvandling av fröenheter till frön och uppdragning av plantpartier från frön eller växtdelar.

9 § Med saluföring avses uppvisande i försäljningssyfte, utbudande till försäljning, försäljning eller leverans till en annan fysisk eller juridisk person, inbegripet leveranser enligt ett tjänsteavtal.

10 § Med leverantör avses en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt bedriver saluföring eller import av skogsodlingsmaterial.

11 § Med ett skogsodlingsmaterial av känd härkomst avses ett material som kommer från en frökälla som är ett frötäktsområde eller ett frötäktsbestånd inom ett och samma härkomstområde och som uppfyller kraven i bilaga 2.

12 § Med ett beståndsurvalt skogsodlingsmaterial avses ett material som kommer från en frökälla som är ett frötäktsbestånd inom ett och samma härkomstområde och som valts ut på fenotypiska kriterier på populationsnivå och som uppfyller kraven i bilaga 3.

13 § Med ett individurvalt skogsodlingsmaterial avses ett material som kommer från en frökälla som är fröplantage, föräldraträd till en familj, klon eller klonblandning, vars komponenter valts ut efter fenotypiska kriterier på individnivå och som uppfyller kraven i bilaga 4. Testning behöver inte ha utförts.

14 § Med ett testat skogsodlingsmaterial avses ett material som dels kommer från en frökälla som är frötäktsbestånd eller fröplantage, föräldraträd till en familj, klon eller klonblandning, dels har överlägsna egenskaper som har påvisats genom jämförande tester eller en genetisk utvärdering av frökällans olika beståndsdelar, dels uppfyller kraven i bilaga 5.

3 kap. Härkomstområden

1 § Skogsstyrelsen fastställer indelning av Sverige i härkomstområden.

4 kap. Godkännande av frökällor

1 § För produktion av skogsodlingsmaterial för saluföring får endast användas sådana frökällor som godkänts av Skogsstyrelsen, av land som tillhör Europeiska unionen, av den europeiska kommissionen eller den europeiska unionens råd.

2 § Fråga om godkännande av frökälla upptas på Skogsstyrelsens eget initiativ eller efter ansökan.

3 § En frökälla skall godkännas för produktion av skogsodlingsmaterial enligt någon av kategorierna ”känd härkomst”, ”beståndsutvalt”, ”individutvalt” eller ”testat”.

En frökälla skall godkännas endast om den kan förväntas ge skogsodlingsmaterial som kan ge skogsbestånd som har goda förutsättningar att utvecklas väl och som kan utnyttja marken för tillfredsställande virkesproduktion samt i övrigt uppfyller de krav som anges i bilaga 2 - 5.

4 § En frökälla får godkännas för produktion av de kategorier skogsodlingsmaterial som anges nedan.

Frötäktsområde får endast godkännas som kategorien Känd härkomst.

Frötäktsområde får godkännas som endera av kategorierna Känd härkomst, Beståndsutvalt och Testat.

Fröplantage, föräldraträd till en familj, klon och klonblandning får godkännas som endera av kategorierna Individutvalt och Testat.

5 § En frökälla får i särskilda fall godkännas för produktion av testat skogsodlingsmaterial även om kraven i bilaga 5 inte är uppfyllda.

6 § Ansökan om godkännande av frökälla skall göras skriftligen till Skogsstyrelsen. Till ansökan skall fogas uppgifter om sådana förhållanden som anges i bilaga 2 - 5.

7 § Om en godkänd frökälla inte längre motsvarar kraven i dessa föreskrifter skall Skogsstyrelsen återkalla godkännandet.

5 kap. Utfärdande av stambrev

1 § Skogsstyrelsen utfärdar, under de förutsättningar som anges nedan, stambrev för fröenheter och växtdelar producerade i Sverige.

2 § Fröenheter och växtdelar skall komma från en godkänd frökälla eller, vad avser växtdelar, plantor uppdragna av frön från en godkänd frökälla, och ha hållits isär med avseende på trädart, frökälla och mognadsår för frö eller blandats i enlighet med vad som angetts nedan i 5 §.

3 § Fröenheter och växtdelar från en art skall anses vara isärhållna med avseende på artrenhet om inblandningen i partiet av fröenhet eller växtdelar från annan art uppgår till högst 1 procent av partiets vikt. Skogsodlingsmaterial av släktena *Betula* och *Quercus* skall dock anses vara isärhållet med avseende på artrenhet även om ett fröparti innehåller högre procentandel av andra arter av släktet.

4 § Stambrev som utfärdats för fröenheter eller växtdelar gäller även för de plantor som utvecklas från fröenheterna eller växtdelarna. Särskilt stambrev för plantor utfärdas inte.

5 § Stambrev för blandning av skogsodlingsmaterial utfärdas om i blandningen ingående material

1. kommer från samma härkomstområde, är av samma trädslag och tillhör kategorierna "känd härkomst" eller "beståndsutvalt", eller
2. kommer från samma frökälla och är av olika mognadsår.

6 § För svenskt frö utfärdas stambrev om det finns

1. ett intyg av den som är ansvarig för insamlingen utvisande trädslag, geografiskt läge, fastighetsbeteckning, areal, insamlingsdatum, härkomst, frökällans beteckning och insamlad mängd, utfärdat senast en månad efter insamlingen (insamlingsintyg), och
2. om klängning av kott ägt rum, ett intyg från den som är ansvarig för klängningen utvisande klängningsdatum, den mängd som har klängts och den mängd frö som har utvunnits, utfärdat senast en månad efter klängningen (klängningsintyg).

7 § För skogsodlingsmaterial som efter tillstånd enligt 10 § skogsvårdsförordningen (1993:1096) införts från land utanför Europeiska unionen utfärdar Skogsstyrelsen stambrev sedan införseln anmälts enligt 10 a § samma förordning. Materialet skall vara isärhållet med avseende på art, härkomstområde och mognadsår.

8 § Ett stambrev skall innehålla de uppgifter som framgår av bilaga 6.

9 § Ansökan om stambrev skall göras hos Skogsstyrelsen på fastställd blankett eller på annat sätt som Skogsstyrelsen godkänner.

För svenskt frö skall ansökan innehålla sådant insamlingsintyg och i förekommande fall klängningsintyg som avses ovan i 6 §.

För annan fröenhet än frö, producerat i Sverige skall till ansökan fogas ett sådant intyg som anges ovan i 6 § 1.

För svenska växtdelar skall i ansökan anges godkänd frökälla eller de uppgifter som finns i stambrev för det skogsodlingsmaterial från vilket växtdelen tagits.

För en sådan blandning av material som enligt 5 § ovan är tillåten skall till ansökan fogas stambrev för de material som ingår i blandningen.

För skogsodlingsmaterial som införts från land utanför Europeiska unionen skall till ansökan fogas införseltillståndet och anmälan om införsel.

Utöver vad som angetts ovan skall en ansökan innehålla namn och adress för sökanden samt, om det rör sig om annan person, samma uppgifter beträffande den som är leverantör av materialet.

6 kap. Anmälan om in- och utförsel

1 § Den som till Sverige har fört in skogsodlingsmaterial från ett land utanför Europeiska unionen skall, senast två veckor från det att materialet förts in, till Skogsstyrelsen lämna en anmälan om införseln. Anmälan skall innehålla uppgift om,

1. införseltillståndets nummer
2. tidpunkt för införseln,
3. den mängd som införts, samt
4. huruvida materialet är avsett för vidareöverlåtelse eller användning hos den som fört in materialet.

Till införselanmälan skall vidare fogas tull- eller leveranshandling som styrker uppgift om införd mängd.

2 § Den som till Sverige har fört in skogsodlingsmaterial från ett land inom Europeiska unionen skall, senast två veckor från det att materialet förts in, till Skogsstyrelsens lämna anmälan om införseln. Anmälan skall innehålla uppgift om,

1. tidpunkt för införseln,
2. den mängd som införs, samt
3. huruvida materialet är avsett för vidareöverlåtelse eller användning hos den som fört in materialet.

Till införselanmälan skall fogas kopia av de dokument som, enligt de regler som gäller i det land från vilket skogsodlingsmaterialet införts, skall åtfölja partiet.

3 § Den som från Sverige för ut skogsodlingsmaterial till ett land inom Europeiska unionen skall, senast två veckor från det att materialet förts ut

ur landet, till Skogsstyrelsen lämna anmälan om utförelsen. Anmälan skall innehålla uppgift om,

1. tidpunkt för utförelsen,
2. den mängd som förts ut, samt
3. det land till vilket utförelsen skett.

Till anmälan om utförelse skall fogas kopia av de dokument som enligt 9 kap 1 och 2 §§ skall åtfölja ett parti skogsodlingsmaterial vid försäljning.

7 kap. Saluföring av skogsodlingsmaterial

1 § Skogsodlingsmaterial får saluföras endast om det finns stambrev för materialet, utfärdat av land tillhörande Europeiska unionen.

2 § Plantor och växtdelar av de träarter och artificiella hybrider som anges i bilaga 1 får saluföras endast om plantorna är lämpliga för anläggning av ny skog och om växtdelarna håller god kvalitet.

3 § En planta skall inte anses lämplig för anläggning av ny skog om det

1. finns allvarliga skador på rothals, stam, barr, toppskott eller toppknopp,
2. saknas toppskott eller frisk toppknopp,
3. finns dubbelstammar,
4. finns kraftig deformation av huvudrötter, eller
5. råder obalans mellan rot- och ovanjordsdel.

4 § Skottsticklingar och sättstänger av *Populus* spp. skall inte anses lämpliga för anläggning av ny skog om de har någon av de defekter som anges i bilaga 7.

5 § Växtdelar och plantor får saluföras endast om de står i överensstämmelse med växtskyddslagen (1972:318) eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

8 kap. Registrering av yrkesutövare

1 § Yrkesmässig produktion och import av skogsodlingsmaterial för saluföring samt saluföring av sådant material får endast utövas av den som är registrerad i det register som avses i 32 a och 32 b §§ skogsvårdslagen (1979:429).

2 § Anmälan för registrering enligt § 1 skall inges till Skogsstyrelsen. Anmälan skall innehålla uppgift om namn, adress och personnummer eller organisationsnummer för sökanden.

3 § Regler om avgifter vid registrering finns i Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 1998:2) om avgifter vid handel med skogsodlingsmaterial samt för tillsyn och kontroll av produktion av och handel med skogsodlingsmaterial.

9 kap. Dokumentation, märkning m.m.

1 § Varje parti av ett skogsodlingsmaterial skall i alla produktionsled samt vid lagerhållning vara på så sätt märkt att det finns uppgift om

1. stambrevsnummer eller, vid fall av sådan blandning som avses ovan i 5 kap 5 §, i förekommande fall hänvisning till annat dokument som utfärdats av annan stat,
2. vetenskapligt namn,
3. kategori,
4. ändamål,
5. typ av frökälla,
6. identitetsbeteckning för härkomstområdet,
7. huruvida materialet är ortseget, icke ortseget, eller om ursprunget är okänt,
8. mognadsår för frö,
9. ålder och typ för plantpartier från fröplantor eller sticklingar, samt
10. eventuell genetiskt modifiering.

2 § Varje parti av ett skogsodlingsmaterial skall vid saluföring vara märkt med etikett eller åtföljas av dokumentation med de uppgifter som anges ovan i § 1 samt därutöver uppgift om

1. leverantörens namn,
2. levererad mängd,
3. eventuell vegetativ förökning, samt
4. eventuell genetisk modifiering.

I fråga om skogsodlingsmaterial vars frökälla godkänts enligt vad som anges ovan i 4 kap 5 § skall orden ”godkänt tills vidare” vara angivna på etikett eller i dokument.

3 § Vid saluföring av frö skall, utöver de uppgifter som angetts ovan i § 2, etikett eller dokument innehålla uppgift om

1. renhet, varmed avses andel av partiet, i viktprocent, av dels frö av den uppgivna arten, dels annat frö, dels främmande partiklar,
2. grobarhet, varmed avses andel frö av den uppgivna arten, som kan förväntas gro,

3. 1000-kornvikt, varmed avses vikten i gram för 1000 st. frön, samt
4. antalet, per kg av den saluförda produkten, grobara frön av den uppgivna sorten.

4 § Utan hinder av vad som angetts ovan i 2 § får frö, som skördats högst 4 månader före försäljningstidpunkten, försäljas till en första köpare trots att grobarhetsundersökning inte har gjorts. Vid sådant fall skall emellertid leverantören snarast tillse dels att grobarhetsundersökning genomförs, dels sedan resultatet av undersökningen föreligger utan dröjsmål underrätta köparen om detta.

5 § Om etiketter eller dokument som används vid saluföring av skogsodlingsmaterial är i färg, skall användas de färger tillsammans med kategori skogsodlingsmaterial som anges nedan.

Känd härkomst	-	Gult
Beståndsutvalt	-	Grönt
Individutvalt	-	Rosa
Testat	-	Blått

6 § Frö får endast saluföras i förpackningar som är på så sätt förslutna att de inte kan återförslutas sedan de blivit öppnade.

10 kap. Undantag

1 § För forskningsändamål samt därutöver om det finns särskilda skäl får Skogsstyrelsen medge undantag från vad som angetts ovan.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2003. Samtidigt upphävs Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 1994:3) till skogsvårdslagen (1979:429) angående handel med skogsodlingsmaterial m.m. Vad gäller skogsodlingsmaterial som finns i lager vid angivet datum skall emellertid äldre bestämmelser gälla.

MARIA NORRFALK

Carina Strömberg

(Skogsskötselenheten)